

mandate razdelili. Kakor so skupno nastopili proti naši stranki pri oblastnih volitvah, tako so nameravali nastopiti skupno tudi sedaj pri občinskih. Njih up pa je zopet splaval po vodi! Svetujemo jim, naj nikar preveč ne žalujejo, saj bi itak svoje volilce lahko prešeli na prste! — Končno še nekaj! Čudimo se tem malostevilnim volilcem v naši občini, ki še verujejo in gredo na limanice tem ljudem, ki vodijo gibanje proti naši stranki in našim somišljenikom. V njih lastno korist jim svetujemo, naj bodo previdni in naj ne nasedajo njihovim lažnjivim obljubam, da ne bode prepozno!

Svetina pri Celju. Dne 19. julija je umrl eden najstarejših mož župnije: Urban Rataj, p. d. Ulaga, star 80 let. Bil je mož stare korenine, pošten, zaveden, delaven in prijazen. Pogreba so se udeležili trije duhovniki in množica občinstva — domači župnik mu je govoril slovo. N. p. v m.!

— Glede volitev se na Svetini volilci vprašujejo: Ali bomo zopet hodili na volišče iz domače občin preko Sv. Ruperta na tri ure oddaljeno Kalobje? G. župana iskreno prosimo, naj pravočasno ukrene pri oblasti, da bo naše volišče vsaj pri Sv. Rupertu!

Sv. Rupert nad Laškim. Celih 29 let tukaj ni bilo sv. birme. Zato smo letos dne 8. julija prevzvišenega nadpastirja, ko je došel k nam na birmovanje, z velikim veseljem in spoštljivostjo sprejeli. Naš vladika pa si tudi zna s svojim prijaznim, očetovsko dobrim srcem pridobiti srea vseh. Fantje mladeniške Marijine družbe so se postavili z novim praporjem, ki je bil na dan birme slovesno blagoslovljen. Vse se je izvršilo vzorno in spodbudljivo. — Letos smo začeli tukaj tudi s hmeljarstvom. Pomanjkanje denarja je menda malokje tako občutljivo, kakor v naših bregih. Zato nas je zelo neprijetno dirnilo, da že zdaj davčna oblast popisuje vsako hmeljsko rastlino, da jo obdači. Naše poslance prosimo, naj se v Beogradu zavzamejo za nas; saj živeti se nas naj pusti!

Velehradski kongres.

Velehradski kongresi imajo namen, pripravljati zblizanje in zedinjenje krščanskega vzhoda in zapada. Kedaj se bo to zedinjenje izvršilo, tega mi ne vemo. To je stvar božje previdnosti. Naša naloga pa je, da se na to pripravljamo. Mi ne poznamo dovolj razmer, v katerih živijo vzhodni krščanski narodi, ne poznamo njihovih jezikov, njihovih navad in običajev. Treba je tudi odstraniti predsodke, ki so jih sovražniki cerkvenega edinstva širili in jih še širijo zoper katoliško Cerkev med vzhodnimi kristjani. Potrebno nam je medsebojno spoznavanje in razumevanje.

Namen, ki smo ga zgoraj omenili, imajo tudi velehradski kongresi. Na teh kongresih, ki so se začeli l. 1907 na pobudo poznejšega velikega olomuškega nadškofa dr. Ant. Cirila Stojana, se zbirajo učeni bogoslovci, škofje in mašniki iz celega sveta in razpravljajo tamkaj o vseh važnih vprašanjih cerkvenega zedinjenja. Tudi pravoslavnih kristjanov, predvsem Rusov, je vedno veliko navzočih.

Pašnik za mlada plemenska goveda v okraju slovenjgraškem.

Zgodov. črtica o njega postanku in važnost planšarstva.

Konec.)

To poročil ose glasi:

Da postane živinoreja dobičkanosna, je treba posebno pozornost posvečati pravilni prehrani in oskrbi plemenitih živali. To se doseže s pašo, ker so na ta način živali deležne v najvišji meri vseh pogojev za dober razvoj, namreč zraka, svetlobe in gibanja. Vsled tega je sklenil okrajni odbor slovenjgraški na predlog svojega načelnika gosp. Güntherja, urediti pašnik za mlada plemenska goveda in poveril to ureditev imenovanemu načelniku. Le-ta je priporočil v nakup okrajnemu zastopu dve v občini Sv. Miklavža ležeči posestvi kmetovalcev Brešarja in Mirkaca, o katerih posestvih je bil uverjen, da ustrezata vsem pogojem dobrega pašnika. Obe posestvi ste bili leta 1912 kupljeni za svoto 31.000 kron. Njiju obseg je ta-le: 14.389,3 ha nrtv, 5153,3 ha travnikov, 9184,5 ha pašnikov, 888,7 ha vrta, 30.414,7 ha gozda in 100,7 ha zazidanega sveta, torej skupno 60.131,2 ha.

Planinsko posestvo »Pašnik za mlada plemenska goveda na Graški gori« leži v občini Sv. Miklavža, 1¼ ure pešhoda od železniške postaje Dovže, železnice Dravo grad—Velenje, in 2¼ ure pešhoda iz Slovenjgradca, v nadmorski višini 842 m. Podnebje je toplo in vlažno, lega pašnika do pet šestink južno-vzhodna, južna in južno-zahodna, eno šestina pa severna. Posamezni oddelki so valovito-hriboviti, vendar pa ne prestrmi. Skozi pašnik vodi občinska cesta Sv. Miklavž—Sv. Vid. Rastlinstvo se pričinja že sredi meseca marca zadovoljivo razvijati.

Celo planinsko posestvo je razdeljeno na 15 čredkov, ki so med seboj v zvezi s prelazi. Ograjeno je s štirimi žicami in sicer izmenoma z dvema gladkima in dvema bodečima, ki so pritrjene na hrastovih ali borovih stebrih, stoječih v razdaljah treh metrov. Višina ograje znaša 1,4 m.

Vsak črdek ima napajališče s pravo dobro svežo studenčnico.

Dobroto sveta je spoznati iz njegove kakovosti; zemlja je peščeno-ilovnata, izrazito peščen je le črdek.

14 ha njiv se je pognojilo s hlevskim gnojem in s približno 200 q Tomaževih žilindrov, kalijeve soli in čiljskega solitra, dobro podoralo, dvakrat pobralo in v koncem meseca majnika leta 1912 po primernem dežju posejalo s 1400 kg travniškega semena brez zaščitnega žita in sicer po navodilu, ki je označeno v tabeli I že omenjene knjige prof. dr. Falkeja o stalnih ali trajnih pašnikih. Travnisko seme, naročeno pri tvrdki Bošan na Češkem, se je zmešalo šele na lico mesta.

Njive, ki so bile že 14 dni po setvi v najbujnejšem zelenju, so se pokosile na jesen, travniki pa, ki so preje obstojali, in pašniki so se očistili grmovja, kakoršno se je nahajalo na nekaterih mestih, potrosili izdatno z umetnimi gnojili in prebranal.

Jase (lazi) so se deloma očistile in zasadile s triletnimi smrekicami, v katero svrhu se je porabilo do konca leta 1913 nič manj nego okroglo 25.000 sadik. Dela, ki so združena s trebljenjem in pogozdovanjem, naj bi se izvr-

Schichtovo

terpentinovo
milo

Sedma odlika:
**Razkuženje
perila**

Je svojstvo Schichtovega terpentinovega mila. Posebno priporočljivo za pranje bolniškega in otroškega perila.

1. Terpentini v milu.
2. Velik in priročen kos.
3. Prijeten duh.
4. Slike iz pravljic za izrezati.
5. Milo je v zavitku.
6. Svetla barva.
7. Razkuženje perila.

svojimi 7 odlikami

Letos se je obhajal v dnevih od 20. do 24. julija peti velehradski kongres. Bil je še radi tega posebno pomenljiv, ker se je vršil v jubilejnem letu, ob 1100letnici rojstva sv. Cirila. Vseh udeležencev je bilo nad 350. Poseben sijaj je dalo shodu veliko število škofov in drugih cerkvenih dostojanstvenikov. Češki in slovaški škofje so bili zastopani skoro polnoštevno. Navzoči so bili vsi ukrajinski škofje iz Galicije in Podkarpatske Rusije, z lvovskim nadškofom Andrejem Šeptickim na čelu. Zastopani so bili tudi poljski škofje. Posebno pozornost je vzbujal kaldejski škof iz Egipta Peter Azis Hoh. Iz Jugoslavije nas je bilo okoli 20, med drugimi nadškofa dr. Bauer in Rodič, škof dr. Njarađi, prelat dr. Grivec. Iz Rima je prišel škof Mihael d'Herbigny, prof. Spačil, tajnik vzhodne kongregacije monsig. Margotti, ki je prinesel seboj posebno pismo Sv. očeta, in drugi. Bilo je navzočih tudi več Angležev, Francozov, Rusov, Nemcev, Nizozemcev itd. Pismeno so pozdravili kongres kardinal Bourn iz Londona, kardinal Dubois iz Pariza, kardinal Bertram iz Breslave, kardinal iz Toleda na Španskem, mnogo škofov, češki ministrski predsednik Švehla in mnogo drugih.

Znanstvene razprave, ki se vršijo vse v latinskem jeziku, so trajale tri dni. Najprej so zborovali slušatelji slovanskih bogoslovnih učilišč, bilo jih je nad 200, tudi iz Ljubljane so bili trije. To je bilo v sredo, dne 20. julija. Od 21. do 24. julija pa so se vršile razne znanstvene razprave. Med drugimi je govoril prof. dr. Vašica iz Olomua

o pomenu sv. Cirila za cerkveno edinstvo in se je pri tem zelo lepo in pristrčno spominjal Slomškega in njegove bratovščine. Sploh Čehi Slomškega zelo spoštujejo in iskreno želijo, da bi imela naša prizadevanja za njegovo beatifikacijo božji blagoslov in uspeh.

Poleg znanstvenih predavanj so se vršile v velehradski baziliki službe božje v latinskem, vzhodnem in kaldejskem obredu. Tudi smo vsak dan molili pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom za cerkveno zedinjenje. Vsakomur, ki pride na Velehrad, za se imenuje slovanski Rim, ostane vse to v neizbrisnem spominu in želi zopet tja priti.

Ob priliki velehradskega kongresa smo se Slovenci tudi natančno dogovorili s Čehi glede slovenskega romanja na Velehrad. Čehi se našega romanja zelo veselijo in nas bodo slovesno sprejeli, ravno tako tudi Slovaki. Bo pa tudi to, v resnici zgodovinskega pomena, ko bomo Slovenci obiskali grob sv. Metoda, ki je tudi naš apostol, bomo tam molili za cerkveno zedinjenje in si bomo ogledali še druge znamenite češke božje poti in sploh stopili v stik z bratskim češkim narodom.

Naša naloga doma pa mora biti, da širimo Slomškovo bratovščino sv. Cirila in Metoda, da delamo vneto in vztrajno za cerkveno zedinjenje in neprenehoma molimo in prosimo Gospoda Boga, da bi že skoraj prišel tisti čas, ko se bodo vsi narodi združili v eno pravo Kristusovo cerkev, tako da bo »ena čreda in pastir«.

šila v večletnih obrokih do leta 1916, ker bi naenkrat povzročila preveč stroškov.

Oozdišča, v starosti 30 do 40 let, ki kažejo strnjena bujno rast, so se morala na severni strani in v strmi legi pustiti taka, kakoršna so.

Ker se kmetijsko prebivalstvo prav živahno zanima za napravo pašnikov in izpremembo posameznih njiv v travnike, se je okrajni zastop pobrigal za to, da se priredi več skupnih zletov na Graško goro; tam se nudi zbranemu občinstvu prilika, razširiti si svoje znanje potom predavanj o izboljševanju zemljišč, govedoreji, gozdarstvu itd., ki se vršijo z razkazovanjem. Na tak način vpliva ta pašnik ne le v dobrobit prebivalstva, marveč tudi poučno in uspeh, ki ga obeta, je za okraj vsekakor razveseljiv.

Ker so bili prejšnji hlevi neprimerni in premajhni, se je moral zgraditi nov hlev, v katerem je prostora za približno 100 goved. Poslopje je 60 m dolgo, znatraj 7 m široko, leseno, stoji na podstavku iz betona, na katerega so položeni mecesnovi tramovi, ima lesene stene in skodlasto streho. V dosegu večje trpežnosti so se namazali leseni deli od zunaj in streha s karbolinejem. Tla v hlevu so betonirana in opremljena z dvema vzporednima plitvima žleboma, ki sta izpeljana v 15 m dolgo in 1½ m široko gnojnično jamo.

Stavbe se nahajajo na Mirkačevem posestvu. Tam se je popravila in uredila še precej dobro ohranjena hiša. Dve sobi s kuhinjo ste se nakazali oskrbniku pašnika; izmed ostalih dveh sob se je določila ena za bivališče članov okrajnega zastopa ali drugih nadzorovalnih činiteljev, ena pa za pisarno. Poslopja na Brešarjevem posestvu so se podrla in dotični svet spremenil v pašnik.

Ker je planinski pašnik na Graški gori precej oddaljen od mesta Slovenjgradca in od železniške postaje Dovže, zanimanci iz vseh strani pa ga radi obiskujejo, pridobil si je okrajni zastop gostilniško obrt, da se more postreči v pašniški dobi obiskovalcem z okreplili. Po odgonu živali s paše se gostilna zapre.

Na poizkušno pašo se je prignalo 62 mladih goved v skupni teži 15.448 kg, predčasno so se odgnala tri, tako da jih je ostalo do konca, t. j. do 15. oktobra, na paši 59.

Povprečno so pridobile živali na teži po 57½ kg. Najvišja prireja je bala 110 kg, najnižja pa 5 kg. Živali so se namreč morale na pašo šele navaditi na Graški gori. Ostale so prvih 14 dni le po eno uro, pozneje pa po tri ure na paši, da so se je polagoma popolnoma navadile. Od konca junija pa do konca avgusta so bila goveda ob lepem vremenu tudi čez noč na prostem in so se uganjala le ob največji vročini v hladnem in prostornem hlevu. Ob deževnih dnevih so se krmila s senom; pokladalo se je vsem dnevno nekoliko soli; posebno slabotna pa so dobivala tudi pšenične otrobe.

Medsebojno zavarovanje je bilo določeno na 75% cenilne vrednosti, pašnina pa je znašala 30 kron.

Po sklepu okrajnega zastopa se smejo pasti tam le samo čistokrvna mlada plemenska goveda onih posestnikov,

ki so člani bikorejskih zadrug v sodnem okraju slovenjgraškem. Na pašnik namenjene živali je pravočasno prijaviti okrajnemu zastopu, ki jih da nato pregledati po zaupnikih, nastavljenih v posameznih občinah, glede sposobnosti goved za pašo pa odloča obenem tudi pristojni živinodržavnik.

Nedavno je objavil »Dumaški kmetijski list« ta-le zanimiv članek o pašniški zadrugi Gutenstein na Nižjem Avstrijskem.

»Dne 29. majnika 1926 se je začel uporabljati planinski hlev te zadruge. S to napravo se je zadrugi šele posrečilo vhlavljanje vse živine, ki se pase na planinskem pašniku, imenovanem »Wurmgartenweide«, kar do sedaj v majhnem starinskem hlevu ni bilo mogoče. Na ta način in pa po razdelitvi v čredke je postal zadrugi pašnik najmodernejši in najprikladnejši izmed vseh doslej v Avstriji obstoječih.

Pašniška zadruga se je ustanovila leta 1922 pod vnetim in vstrajnim vodstvom živinodržavnika-svetnika Arkadija Mirovici, ki že mnogo let biva v Gutensteinu. Pristopilo je zadrugi 35 posestnikov, ki so plačali za 150 deležev po 30 šilingov (t. j. po 240 Din) z 20kratno zavezo (torej z zneskom 4800 Din), katere požitvovalnost pač jasno priča o posebni zavednosti ondotnih živinorejcev.

Ker je pašišče tako veliko, da ga ne morejo popolnoma izkoristiti goveda zadrugi samih, se jemljejo na pašo živali tudi drugih posestnikov. Zadrugi so trajno na razpolago trije pašniški okoliši.

Približno 600 do 800 m nad morjem ležeča planina »Wurmgarten- und Marnauweide« obsega skupno 84 ha in je vzorno z žicami razdeljena na 19 čredkov. Za ureditev tega pašnika, na katerem se nahaja od konca majnika do sredi septembra 110 goved, se je potrošilo 30.000 šilingov (ali skoro četrt milijona dinarjev). Okroglo eno tretjino te svote je črtovala kot podporo Kmetijska zveza in — komora ali zbornica.

Na planini z imenom »Fadenweide«, ki leži čez 1000 metrov nad morjem in je razdeljena na dva čredka, se pase od sredine junija do sredine septembra 60 volov, na še višje ležeči in »Kuhnschneebergweide« imenovani planini pa 130 goved.

Novi hlev ima gnojlišče z jamo za gnojnico ter naprave, da se gnojnica po ceveh razliva.

Povišek na teži živali ali prireja, ki so jo dosegli ondotni živinorejci tekom zadnjih let, prav jasno dokazuje dobroto paše in povrača omenjene izdatke.

Naj bi te skromne vrstice predstavljale predvsem šopek spominčic na grobu blagega in zvestega mi sotrudnika pokojnega g. Avgusta Güntherja in pripomogle v to, da bo v bodočnosti poleti redno slišati pašniški zvonček na — Graški gori!

Pirnati.